

Je familie heb je niet voor het uitzoeken

Het gemiddelde aantal kinderen per gezin ligt momenteel zo rond 1,7. Dat klinkt altijd wat raar, omdat je toch geen halve kinderen in een gezin tegenkomt. Maar goed, het gaat om het gemiddelde, met uitschieters naar boven en naar beneden. Er schijnt nu zelfs een trend te zijn dat een gezin compleet is met één kind. Maar in het boek dat ik deze keer bespreek staat de verhouding tussen broers en zussen centraal. Vrienden en kennissen kun je zelf uitzoeken, familie heb je gewoon of je wilt of niet. En wat gebeurt er dan met het gezin als een van de leden een beperking heeft? Auteur Anjet van Dijken ging op onder-

zoek uit, nadat ze na de dood van haar ouders de zorg voor haar broer moest overnemen.

Brusjes, een samentrekking van broer en/of zus, van mensen met een verstandelijke of meervoudige handicap in de leeftijd van 6 tot 26 jaar, werden op een unieke manier geïnterviewd. Zeventien jongeren tussen 6 en 12 jaar gingen met de auteur de uitdaging aan om met haar te Skypen (telefoneren via het internet met toetsenbord).

De negen oudere jongeren gingen binnen de Facebookgroep De Ontbijtclub, ook op internet, met een aantal vragen aan te slag.

De antwoorden zijn rondom een negental thema's gegroepeerd. Bijvoorbeeld: hoe ga je om met de ander zijn of haar gedrag, vreemde reacties van derden, je eigen plek in het gezin, je verantwoordelijkheden en eigen acceptatie?

Als brusje heb ik geen ervaring maar het boek geeft raakvlakken die ik als partner van een rolstoelgebruiker herken. De jongeren zijn redelijk direct in hun antwoorden.

Wel verbazen die reacties af en toe. Ik had meer verwacht dat ze hun kont tegen de krib zouden gooien en bijvoorbeeld liever geen gehandicapt broertje of zusje hadden gehad. En een eigen plaats opeisen in het gezin, in plaats van rekening houden met . En ze gelijk door dik en dun verdedigen: het is en blijft familie! Kinderen kunnen

onderling behoorlijk hard zijn en dat kan confronterend zijn. Als volwassene kan je dit meer beredeneren. Maar de kinderen zeggen letterlijk dat hun vrienden met hun broers of zussen moeten om kunnen gaan, willen ze vrienden blijven. Tussen de hoofdstukken door zijn er ook nog een aantal grotere interviews, levensverhalen genoemd, met oudere volwassenen zoals toneelspeler Barry Atsma en documentairemaakster Eline Bodbiel. Hierin komt de tijdgeest duidelijk om de hoek kijken. Nu wordt toch tegen een aantal zaken heel anders aangekeken. Uit haar opmerkingen blijkt de emancipatie van mensen met een handicap de laatste vijftig jaar toch verbeterd is.

De schrijfster heeft de thema's ook zelf uitgewerkt in een soort column waarin ze haar omgang met haar broer op een leuke manier beschrijft.

Het boek wordt afgesloten met tips voor ouders (de tips voor kinderen stonden al in de hoofdstukken) verwijzingen naar boeken, documentaires en films, websites enz.

De auteur geeft zelf al aan dat dit geen boek is om achter elkaar uit te lezen, ze noemt het zelf een 'heen-en-weerbladerboek'. De hoofdstukken, kunnen dan ook makkelijk in een andere volgorde gelezen worden.

De hippe lay-out ondersteunt in hoge mate het leesplezier. Er is veel met tekeningen, foto's, pictogrammen en kleuren gewerkt. Op de kaft staat de kreet 'leuke verhalen, interessante interviews, fijne tips' en de inhoud maakt dat waar. ➔

Broers – en zussenboek: voor & door brussen met een bijzondere broer of zus / Anjet van Dijken. - Tielt: Lannoo Campus. – 216 p. – ill. ISBN 978-94-014-08844 Prijs € 20,00

